

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 41

van **KATIA SEGERS**

datum: 3 december 2018

aan **SVEN GATZ**

VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Bescherming erfgoed - Stroomlijnen afgifte uitvoer- en invoercertificaten

“Met een van de vijftien drukste luchthavens van de Europese Unie en een van de belangrijkste havens, is België een sleutelspeler in een van de meest lucratieve markten ter wereld”, kopte De Morgen op 7 november 2018. Het artikel ging over de handel in beschermde dier- en plantensoorten, maar kon evengoed gaan over de illegale handel in cultuurgoederen: het is de derde meest omvangrijke en winstgevende ter wereld, op de illegale handel in wapens en drugs na.

Met de bevoegdheden die het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest kreeg na de zesde staatshervorming met betrekking tot de bescherming van het roerend cultureel erfgoed ‘van regionaal belang’, en de onduidelijke reikwijdte van deze bevoegdheid, dreigt de bescherming van het roerend cultureel erfgoed in België tegen ongewenste uitvoer een nog complexer en onoverzichtelijker gegeven te worden. Dat is geen goede zaak voor de erfgoedbeschermers, noch voor de verzamelaars en de kunsthandelaars. Daarom organiseerde de Senaat in de zittingsperiode 2017-2018 een reeks hoorzittingen die de problematiek nauwgezet in kaart brachten. Na maandenlange gesprekken met experts, keurden de senatoren op vrijdag 15 juni 2018 [een informatieverslag](#) over kunstroof goed dat klare taal sprak: België moet zo spoedig mogelijk een versnelling hoger schakelen in de beveiliging en bescherming van het erfgoed.

Hoewel de belangrijkste actoren in de strijd tegen de illegale handel van cultuurgoederen de Europese Gemeenschap en de Belgische politiediensten, de douane, de Staatsveiligheid en Justitie zijn, kan de Vlaamse overheid ook haar steentje bijdragen. Zo zou ze ervoor kunnen zorgen dat de afgifte van uitvoer- en invoercertificaten efficiënter wordt geregeld. Momenteel leveren de Vlaamse en de Franse Gemeenschap de uitvoervergunningen af voor cultuurgoederen die een vergunning nodig hebben om de Europese Unie te verlaten. Daarnaast leveren de gemeenschappen ook vergunningen af voor een beschermd topstuk dat uit hun gemeenschap wordt gehaald. Het ministerie van Economische Zaken schrijft de certificaten uit die kaderen binnen de verordeningen omtrent de cultuurgoederen uit Irak en Syrië. Daarbovenop komt de nieuwe EU-verordening die op 27 september 2018 in het Europees Parlement werd goedgekeurd en die vanaf 2019 een voorafgaande culturele toelating eist voor de invoer van een aantal categorieën van cultuurgoederen.

In haar [advies van 1 december 2017](#) schreef de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) dat de bevoegdheidsversnippering in de bescherming en uitvoer van cultuurgoederen leidt tot onduidelijke regels, veel verwarring en een zeer onduidelijke situatie voor de cultuurgoederen die zich in Brussel bevinden. Twee

maanden later, op maandag 29 januari 2018, liet de adviseur cultuurgoederen bij het Departement Cultuur van de Vlaamse Gemeenschap, weten tijdens hoorzittingen in de Senaat, dat Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz graag met de andere gemeenschappen en de federale overheid zou nagaan of het mogelijk is om van de huidige verdeelde aanpak af te stappen en de afgifte van de certificaten te centraliseren in één loket. Dit zou veel duidelijker zijn en allicht zou dit door de bundeling van de verschillende expertises ook een positief effect hebben voor de bescherming van het cultureel erfgoed.

1. Deelt minister Bourgeois de mening van zijn collega Gatz, dat een centralisatie naar één loket voor de burger duidelijker zou zijn, en de bescherming van het cultureel erfgoed ten goede zou komen?
2. Overweegt de minister om bijkomende inspanningen te doen om de afgifte van uitvoer- en invoercertificaten beter te stroomlijnen? Zo ja, op welke manier? Zo neen, waarom niet?
3. Kan het overlegplatform 'Invoer, uitvoer en restitutie van cultuurgoederen' dat werd opgericht na de ratificatie van het UNESCO-verdrag van 1970 hierin een rol spelen?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Geert Bourgeois (78), Sven Gatz (41).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 41 van 3 december 2018

van **KATIA SEGERS**

1. Een goede bescherming van het erfgoed in Vlaanderen is belangrijk. We zijn dan ook beiden gewonnen voor het idee om, mits respect voor elkeens bevoegdheden, met de andere overheden binnen België, bevoegd voor de erfgoedzorg een 'uniek loket' op te zetten voor het afleveren van de EU-vergunningen voor de uitvoer en invoer van cultuurgoederen.
2. De Vlaamse overheid verleent gemiddeld 350 EU-uitvoervergunningen per jaar. De aflevering van deze vergunningen is nu al 'gestroomlijnd'. Vergunningen worden in principe binnen de twee weken na ontvangst van de aanvraag afgeleverd, tenzij in die gevallen waarin bijkomend onderzoek nodig is. Deze snelle afhandeling wordt mee mogelijk gemaakt door de doorgedreven delegatie van de tekenbevoegdheid. De vergunningen worden afgeleverd door de ambtenaar die daartoe binnen het Departement CJM door de Secretaris-generaal gemachtigd werd.

De invoering van een uniek loket zal de duidelijkheid voor de 'klant' ten goede komen en de overheden toelaten om aan deze dienst een betere bescherming van het eigen erfgoed te koppelen. Ik denk niet dat de invoering van een dergelijk loket, voor wat Vlaanderen betreft, tot een snellere afhandeling van de aanvragen zal leiden.

België is, samen met Nederland, covoorzitter van de EU projectwerkgroep die voor de toepassing van de EU-Verordening betreffende de uitvoer van cultuurgoederen praktische richtlijnen wil voorstellen en best practices definiëren voor de douanecontrole van cultuurgoederen en voor de afgifte van Eu-uitvoervergunningen door de 'licence issuing authorities' (voor België zijn dat op dit moment de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap).

3. Een werkgroep binnen het Overlegplatform 'Invoer, uitvoer en restitutie van cultuurgoederen' werd gevraagd om een voorstel te formuleren tot oprichting van dit 'unieke loket'. Het opstellen van dit voorstel zal de nodige tijd vergen.